

AKP'NİN SAADET ZİNCİRİ KOPTU

Aydınlık Gazetesi, 12 Şubat 2019

Yıldırım Koç

Aşırı değerli Türk Lirası, düşük oranlı enflasyon ve faize dayalı bu saadet zinciri, 2018'de koptu.

Hasta, kalp hastasıydı ve bazı ilaçları kullanarak normal bir insan gibi yaşamaya çalışıyordu. Halbuki ailesinde daha önceki kuşaklarda da kalp ve damar hastalıkları önemli sorunlar yaratmıştı. Doktorun uyarılarına rağmen, sigara içiyor, yağlı yiyecekler yiyor, kilo alıyor, ucuza aldığı arabasından inmiyor, spor yapmıyor, yürümüyor ve hatta bakkala bile arabayla gidiyordu. Kalp krizi kaçınılmazdı. Kaçınılmaz olan kalp krizi, 2018 yılında gerçekleşti.

KAPİTALİZMİN TARİHİNİN ÜÇÜNCÜ KÜRESEL KRİZİ

Kapitalizmin beş yüzyıllık tarihinin birinci küresel krizi 1873-1896 döneminde, ikinci küresel krizi 1929-1934 yıllarında yaşandı. 2008 yılından beri de kapitalizmin üçüncü küresel krizi gündemde.

2000'li yılların başlarında emperyalist ülkelerde faizler düşüktü ve bazen negatifti. Ulusötesi sermaye, hızla borçlanmakta olan azgelişmiş ülkelerdeki göreceli yüksek faizden yararlanmak için bu ülkelere gidiyordu. Son yıllarda bu eğilim tersine döndü. Azgelişmiş ülke ekonomilerinin büyük sorunlar yaşaması ve çok-kutuplulaşmış dünyada siyasi gerginliklerin artması nedeniyle, ulusötesi sermayenin güvenilir liman olarak kabul ettiği emperyalist ülkelere yönelme eğilimi arttı. Bu süreçte faizler de yükseldi.

Dünya Bankası'nın 8 Ocak 2019 tarihinde yayımladığı **Küresel Ekonomik Beklentiler** raporunun kapağında "**Kararan Gökyüzleri**" yazmaktadır. Dünya Bankası, ekonomide kara bulutların dolaştığını rapor kapağında bile belirtmektedir.

Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) Ocak 2019 tarihli Dünya Ekonomik Görünümü raporunun başlığı da "Zayıflayan Bir Küresel Genişleme" ifadesi yer almaktadır. Bu raporun ilk sayfasında, "Türkiye'deki daralmanın şimdi, önceden beklenenden daha derin olacağı tahmin edilmektedir" yazmaktadır.

1991 yılında Sovyetler Birliği'nin dağılması sonrasında ABD emperyalizminin dünyada tek hakim olduğu, "tek-kutuplu" bir dünyanın kurulduğu sanılmıştı. Günümüzün çok-kutuplu dünyasında ekonomik, siyasi ve hatta askeri gerginlikler, sorunların çözümünü zorlaştırmaktadır. Emperyalist ülkeler, sürmekte olan küresel krizin yükünün mümkün olduğunca büyük bölümünü azgelişmiş ülkelere yıkmaya çalışmaktadır.

BORÇLANMA, İSRAF, BETONLAŞMA, TEKELLEŞME, YABANCI HAKİMİYETİ, ÖZELLEŞTİRMELER

AKP'nin 16 yılı aşkın yönetimi döneminde Türkiye'de devletin, özel sektörün ve hanehalklarının borçları arttı.

Bu dönemde ülke kaynakları israf edildi. Devlette yandaş istihdamı arttı. Devlet kaynakları gereksiz ve lüks binalara, yollara, köprülere, geçitlere yatırıldı; Türkiye'de sanayi kuruluşları kapanırken ve tarlalar boş bırakılırken, betonlaşma yaşandı.

Halkımız, kapitalizmin gösterişçi tüketiminin etkisiyle, gelecekte elde etmeyi umduğu gelirleri bugünden harcadı ve birçok kaynağı israf etti. Televizyon dizilerinin de etkisiyle, kapitalizmin gösterişçi tüketimi ve israfı, Anadolu'nun geleneksel sade yaşantısının ve tutumluluğunun yerini aldı.

Türkiye ekonomisinde yabancı hakimiyeti arttı.

Türkiye'de tekeli sermayenin AKP iktidarları döneminde perakende ticarete yaygın bir biçimde girmesi, esnaf-sanatkarın tasfiyesine yol açtı.

1980'li yıllardan beri süregelen ve AKP iktidarları döneminde olağanüstü düzeyde hızlandırılan özelleştirmeler, özellikle kırsal kesimde yoksullaşmaya ve mülksüzleşmeye yol açtı; Türkiye'nin temel tarım ürünlerinde dışa bağımlılığının nedeni oldu. EBK, Yem Fabrikaları, TZDK, Gübre San., Tekel, Şeker

Fabrikaları gibi kurumların özelleştirilmesi, tarım ürünleri ithalatını artırdı ve bu da cari açığın daha da büyümesine yol açtı. Tarımsal üretimde ciddi gerilemeler yaşandı. Sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun açıklarını artırdı ve sağladığı hizmetlerde gerilemelere neden oldu. Diğer kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi de önce devlete bir gelir sağladıysa da, daha sonraki yıllarda kamu giderlerinin artmasına yol açtı.

ABD İLE MÜCADELE, VENEZUELA DARBE GİRİŞİMİNDEKİ SAFLAŞMA

Türkiye'de günümüzde yaşanan ve giderek daha da derinleşen ekonomik krizin ayırmedici özelliklerinden biri de, Türkiye'nin ekonomik açıdan dışa bağımlılığının iyice arttığı koşullarda, ABD emperyalizmi ile yaşadığı uzlaşmaz çelişkidir. Türkiye, 1946 yılından itibaren dahil olduğu Atlantik Bloku'ndan ayrılma sürecini yaşamaktadır. 2019 Ocak'ında Venezuela'ya yönelik ABD müdahalesi konusunda dünyada yaşanan saflaşmada Türkiye'nin ABD karşıtları arasında kararlı bir biçimde yer alması, Atlantik sisteminden kopuşun önemli aşamalarından biridir.

ABD, 1974 yılında Türkiye'de haşhaş ekimine yeniden izin verilmesi ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Kıbrıs'a çıkması sonrasında Türkiye'ye ambargo uygulamaya başlamıştı. Türkiye'nin bu adıma, Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin kurulması ve 1975 Temmuz'unda Türkiye'deki ABD üslerine el konulmasıyla yanıt vermesi üzerine, hem bu ekonomik baskılar artırıldı, hem de Türkiye'de ilan edilmemiş bir iç savaş çıkarttı.

Son on yıllarda ABD emperyalizminin Büyük Ortadoğu Projesi kapsamında ve yeniden çok kutuplu hale gelmiş dünyada Türkiye'ye yüklemek istediği rol, Türkiye'nin devlet yapısının bütünlüğüyle temelden çelişmektedir. Bu çelişkide Türkiye'nin devlet geleneği ve varlığını koruma güdüsü ağır basınca, ABD emperyalizmiyle olan çelişkiler uzlaşmaz bir nitelik kazandı.

ABD emperyalizminin bölücü terör örgütü ve Fethullahçı casusluk ve terör örgütü aracılığıyla Türkiye'de karışıklık ve iç savaş çıkartarak Türkiye'yi yönetme girişimleri başarısızlıkla sonuçlanınca, iktisadi yaptırımlar gündeme geldi. Bu tavrın en açık örneği, ABD Devlet Başkanı Trump'ın 14 Ocak 2019 tarihindeki tivitidir. Trump, "Kürtleri vurursa Türkiye'yi ekonomik açıdan mahvederiz," dedi.

Türkiye'de günümüzde yaşanan ekonomik krizi geçmiştekilerden ayıran temel noktalar bunlardır.